

1. Duurzaam beleggen

Naast financiële aspecten vindt Univé het belangrijk dat milieu-, sociale en governance-aspecten worden meegenomen in beleggingskeuzes. Deze factoren staan bekend als de ESG-factoren (environment, social, governance). Onderstaand wordt verder ingegaan op de plaats van deze overwegingen in het beleggingsproces.

1.1. Omgevingskader

Zowel vanuit de wetgever als de maatschappij wordt in toenemende mate verwacht dat een verzekeraar verantwoord belegt. Normen hieromtrent zijn vervat in onder andere het Besluit marktmisbruik Wft, de Code Duurzaam Beleggen, het Convenant Internationaal Verantwoord Ondernemen, de Shareholders Rights Directive en het klimaat-commitment van de financiële sector.

Besluit marktmisbruik Wft

In het *Besluit marktmisbruik Wft (artikel 21a)* is opgenomen dat het o.a. verzekeraars verboden is financiële instrumenten te verwerven uitgegeven door of te investeren in ondernemingen die zich bezighouden met de productie, verkoop of distributie van clustermunie. Expliciet uitgesloten hiervan zijn deelnemingen in indexfondsen en extern beheerde beleggingsinstellingen die voor minder dan 5% in dergelijke ondernemingen beleggen.

Code Duurzaam Beleggen

Sinds 1 januari 2012 geldt de Code Duurzaam Beleggen (“de Code”). Deze is opgesteld door het Verbond van Verzekeraars (“het Verbond”) en heeft het oogmerk om duurzaam beleggen te stimuleren bij verzekeraars. De Code is van toepassing op haar individuele leden. De leden committeren zich aan de Code en handelen naar de geest ervan. Dat betekent dat verzekeraars in beleggingskeuzes milieu-, sociale en governance-aspecten moeten betrekken. De Code sluit aan bij internationale principes: de United Nations Principles for Responsible Investment (PRI) en United Nations Global Compact (UNGC). De PRI zijn zes principes over de integratie van ESG in beleggingsbeleid, de transparantie daarover en het aanmoedigen daartoe. De UNGC bestaat uit tien principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en het tegengaan van corruptie. Daarnaast verbiedt de Code beleggingen in controversiële wapens. Voor extern beheerd vermogen wordt van verzekeraars verwacht dat zij vermogensbeheerders stimuleren om verantwoord te beleggen.

Convenant Internationaal Verantwoord Ondernemen

Op 5 juli 2018 is het Convenant Internationaal Verantwoord Ondernemen (“het Convenant”) ondertekend door de verzekeringssector, maatschappelijke organisaties, vakbeweging en overheid. Met het Convenant sluit de Nederlandse verzekeringssector een bredere en ambitieuze overeenkomst gericht op ESG-thema’s. Dit convenant bouwt voort op de voornoemde Code Duurzaam Beleggen van het Verbond. Met de aanvullende afspraken in het Convenant wordt beoogd om gezamenlijk te komen tot een ESG-praktijk voor beleggingen, conform de processen en principes van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen. Daarnaast wordt beoogd om verbeteringen op ESG- thema’s te bereiken. Aangesloten verzekeraars zijn gehouden aan het Convenant en de hierin gemaakte afspraken. Deze afspraken hebben onder andere betrekking op het ESG-beleid, ESG-due-diligence, ESG-thema’s, transparantie en het inzetten op “do good” naast “do no harm”. Met de uitvoering van deze afspraken wordt rekening gehouden met de omvang, beschikbare capaciteit, operationele context en structuur van een individuele verzekeraar.

Shareholders Rights Directive II (SRD II)

Deze Europese richtlijn heeft als doel het bevorderen van langetermijn-betrokkenheid van aandeelhouders en zal opgenomen worden in nationale regelgeving. In het kader van SRD II wordt van Univé, als institutionele belegger, verlangd dat Univé transparant is over de betrokkenheid bij de beursgenoteerde ondernemingen waarin belegd wordt. Univé dient jaarlijks te communiceren hoe zij aandeelhoudersbetrokkenheid in het beleggingsbeleid integreert. Jaarlijks dient het stemgedrag bekendgemaakt en toegelicht te worden.

Klimaat-commitment financiële sector

Op 10 juli 2019 heeft Univé, samen met ca. vijftig andere verzekeraars, pensioenfondsen, banken en vermogensbeheerders het klimaat-commitment ondertekend. Met dit 'Commitment van de financiële sector' sluit de sector zich aan bij het nationale Klimaatakkoord, dat als doel heeft om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 op een kosteneffectieve wijze met 49 procent te verminderen ten opzichte van 1990. De inzet van de financiële sector wordt continu gemonitord en de afspraken worden elke vijf jaar opnieuw beoordeeld. Univé verplicht zich hiermee om vanaf 2020 te rapporteren over de klimaatimpact van de beleggingen. Daarnaast moeten er in 2022 actieplannen gereed zijn die bijdragen aan een vermindering van de uitstoot van CO₂.

1.2. Doelstelling, strategie en thematisch beleid

Doelstelling

Univé onderschrijft de Code en het Convenant en heeft de klimaat-commitment ondertekend. In aanvulling hierop, geldt dat er een brede maatschappelijke ontwikkeling plaatsvindt waarbij van zowel ondernemingen als investeerders wordt verlangd dat zij bijdragen aan een duurzame samenleving. Univé voorziet dat maatschappelijke ontwikkelingen ertoe zullen leiden dat ESG-factoren in de toekomst verder aan betekenis gaan winnen. Veronachtzaming van ESG-factoren zal in toenemende mate een risicofactor worden voor beleggers.

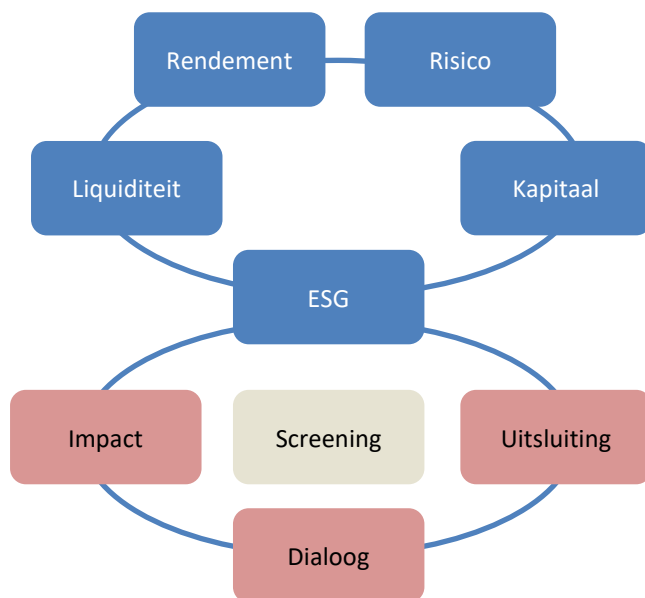
Ten aanzien van het ESG-beleid hanteert Univé de volgende doelstelling:

“Univé belegt het vermogen op een maatschappelijk verantwoorde wijze vanuit de overtuiging dat dit een positieve bijdrage kan leveren aan het rendement. Univé wil hiermee verder gaan dan de eisen vanuit wet- en regelgeving en heeft de ambitie om stapsgewijs een best-in-class-benadering toe te passen. Waar mogelijk zal het vermogen ook worden ingezet om een bijdrage te leveren aan verduurzaming van de maatschappij.”

Strategie

In lijn met de doelstelling kiest Univé ervoor, binnen de beschikbare mogelijkheden, het ESG-beleid verder vorm te geven. Hierbij wordt aangesloten op de nieuwe kaders en afspraken die voortvloeien uit het Convenant. ESG-factoren maken daarmee integraal onderdeel uit van het beleggingsproces. Bij beleggingskeuzes wordt de ESG-impact beoordeeld, naast de impact op rendement, risico, vereist kapitaal en liquiditeit. Hierbij staat Univé in beginsel open voor alle typen ESG-uitvoeringsvormen die voor ons beschikbaar zijn. Eventuele aanpassingen in de portefeuille worden stapsgewijs geïmplementeerd, bijvoorbeeld bij aanpassingen van het strategisch beleid en/of wanneer aantrekkelijke investeringsmogelijkheden worden geïdentificeerd.

Figuur 1: ESG als onderdeel van het beleggingsproces.

Thema Klimaat

Klimaatverandering vormt voor onze maatschappij wereldwijd een ongekende uitdaging. Wetenschappelijke consensus is dat de groeiende hoeveelheid broeikasgassen in de atmosfeer van de aarde aan menselijk handelen toegeschreven kan worden en dat dit broeikas effect leidt tot klimaatverandering. Hierdoor ontstaan negatieve maatschappelijke effecten, die steeds vaker ook als beleggingsrisico's worden gezien.

In 2015 sloten wereldleiders een akkoord om maatregelen te treffen om de opwarming van de aarde voor de komende 200 jaar tot 2°C te beperken. Dit akkoord, het 'Klimaatakkoord van Parijs', wil de mensheid en de natuur voor de meest catastrofale invloed van klimaatverandering behoeden. Beleggers spelen hierbij ook een rol: zij kunnen kapitaal voor de energietransitie verschaffen, maar moeten op de korte, middellange en lange termijn ook rekening houden met de risico's van klimaatverandering voor de waarde van hun beleggingen, bijvoorbeeld als gevolg van weerschade of transitierisico's (hoge kosten en/of risico op zogenaamde stranded assets).

Univé ondersteunt de doelstellingen zoals uiteengezet in het Akkoord van Parijs om de uitstoot van schadelijke broeikasgassen wereldwijd terug te dringen en heeft dat onderstreept door in 2019 de klimaat-commitment te ondertekenen. Voorts onderkent Univé dat de kapitaalverstrekkers een verantwoordelijkheid dragen ten aanzien van de risico's en kansen op het gebied van klimaatverandering. Deze verantwoordelijkheid dient tot uiting te komen in de beleggingsbesluiten die Univé neemt en de dialoog die met ondernemingen en andere instellingen wordt gevoerd. Univé wil een bijdrage leveren aan de ambitie van het Akkoord van Parijs om de temperatuurstijging onder de 2°C te houden. Het risico van klimaatverandering wordt o.a. gereflecteerd in de Sustainable Development Goals (SDG's) nummer 7 (betaalbare en schone energie) en 13 (klimaatactie). SDG 13 is een van de twee SDG's waar Univé zich met name op wil richten (zie paragraaf 1.3).

Univé zal het thema klimaat implementeren door middel van het meten van de CO2-voetafdruk en hier op termijn een reductiedoelstelling aan koppelen. Gezien de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van informatie zal hierbij eerst naar de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille worden gekeken. De ambitie is om op langere termijn een CO2-reductiedoelstelling te formuleren welke geldt voor de gehele beleggingsportefeuille. Om aan dit thema te voldoen zullen de meest CO2-intensieve sectoren worden beoordeeld en in sommige gevallen worden uitgesloten (zoals bijvoorbeeld kolenmijnen). Daarnaast zal een best-in-class-benadering binnen aandelen worden overwogen.

Als laatste zet Univé in op het bevorderen van de energietransitie. Dit kan bijvoorbeeld via groene obligaties, illiquide impact- beleggingen (duurzame infrastructuur zoals windmolens, zonnecellen, etc.) en lokale initiatieven.

Een voorbeeld van een dergelijk lokaal initiatief betreft het project Duurzame Zekerheid. Dit project richt zich op agrarische leden met asbest locaties. Sanering van deze faciliteiten is veelal te kostbaar. Op termijn is verzekeraarbaarheid van deze locaties daardoor onzeker. De propositie Duurzame Zekerheid omvat de sanering van betreffende locaties waarbij deze worden voorzien van zonnepanelen. Unive leden worden afnemer van deze zonne-energie. Via haar 100% dochter Unive Diensten B.V. participeert Coöperatie Unive U.A met risicodragend kapitaal in dit project.

1.3. Implementatie en uitvoeringsvormen

Samenwerking met de fiduciair manager

Voor de implementatie van het ESG-beleid sluit Univé in sterke mate aan bij de inspanningen van de fiduciair manager. Univé gelooft dat een gezamenlijke aanpak efficiënter is en tot meer impact leidt. Periodiek wordt getoetst of de door de fiduciair manager uitgevoerde ESG-activiteiten voldoende zijn en aansluiten bij ons beleid. Indien nodig wordt bijgestuurd. De fiduciair manager beschikt over specialisten ten aanzien van verantwoord beleggen die ons direct of indirect assisteren bij het uitvoeren van het ESG-beleid voor de beleggingen die zij onder beheer heeft. Waar mogelijk en nodig zal Univé zich inspannen om de fiduciair manager te bewegen het beleggingsbeleid aan te laten sluiten bij de wensen en ambities van Univé. Dit kan dan bijvoorbeeld impliceren dat de fiduciair manager haar invloed aanwendt en managers aanspreekt op specifieke ESG-onderwerpen.

Uitvoeringsvormen

Unive maakt – al dan niet via haar fiduciair vermogensbeheerder – voor de uitvoering van haar ESG-beleid gebruik van verschillende uitvoeringsvormen. Bij de keuze voor uitvoeringsvormen en de intensiteit van het ESG-beleid worden de volgende aspecten in overweging genomen: de impact op rendement, kosten, risico en complexiteit; uitvoerbaarheid; beleggings- en evaluatiehorizon. Onderstaand wordt ingegaan op de verschillende uitvoeringsvormen.

Screening

Op kwartaalbasis worden de beleggingen in beheer bij de fiduciair manager op look-through-basis gescreend. Hierbij worden de onderliggende posities in de beleggingsportefeuille op ESG-criteria gemonitord. De screening vindt plaats naar uitsluitingscriteria, ESG-ratings en UN Global Compact criteria conform MSCI ESG Research. De UNGC-screening houdt in dat MSCI ESG Research beoordeelt of bedrijven voldoen aan de normen en principes zoals opgesteld in de UNGC, de International Labour Organisation's Conventions en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Bedrijven die betrokken zijn bij zaken die op grote schaal schade veroorzaken, worden geïdentificeerd, evenals bedrijven waarvoor wel betrokkenheid bestaat bij een

controversiële zaak die (nog) niet als een schending van de UNGC beoordeeld kan worden. De ESG-ratings van MSCI geven een toekomstgericht beeld van de afzonderlijke ESG-risico's en ESG-kansen waaraan bedrijven blootgesteld staan en hoe zij hiermee omgaan. Deze scores zijn relatief binnen de sector en houden rekening met het niveau van blootstelling maar ook met de mitigatie van risico's.

Uitsluiting

Bij uitsluiting wordt niet belegd in bepaalde bedrijven of landen. Uitsluiting is feitelijk de meest eenvoudige en goedkoopste uitvoeringsvorm. Immers, er hoeft niet te worden geïnvesteerd in een dialoog met ondernemingen die niet voldoen aan de ESG-normen. Uitsluiting vereist wel dat volledige controle bestaat over de selectie van onderliggende bedrijven. Bij het gebruik van beleggingsfondsen is dit beperkt het geval. Een nadeel van uitsluiting is dat niet op directe wijze wordt geprobeerd om het gedrag van ondernemingen in de gewenste richting te beïnvloeden, maar op indirecte wijze door 'te stemmen met de voeten'.

Univé kiest ervoor om de volgende ondernemingen uit te sluiten:

- Ondernemingen die actief zijn in de productie of verkoop van controversiële wapens:
 - clusterbommen;
 - landmijnen;
 - nucleaire wapens;
 - verarmd uranium.
- Ondernemingen die tabak en tabak gerelateerde producten produceren of distribueren.
- Bedrijven die de principes van de UN Global Compact materieel schenden. Dit omvat het uitsluiten van bedrijven waarvan bekend is dat zij de mensen- of arbeidsrechten op grove wijze schenden, ernstige milieuschade veroorzaken of betrokken zijn bij ernstige fraude.

Ook zijn beleggingen uitgesloten in financiële instrumenten uitgegeven door landen waarvoor een wettelijk besluit tot een handelsembargo door de European Council is afgegeven.

Univé heeft de ambitie om stapsgewijs een best-in-class-benadering toe te passen. Per beleggingscategorie zal worden beoordeeld in welke mate dit mogelijk is.

De lijst van uitsluitingen wordt actief onderhouden en gepubliceerd op de website van Univé. De bijlage van dit document bevat een overzicht per ultimo 2019. De naleving van de uitsluitingslijst is onderdeel van de monitoring van de beheerders door de vermogensbeheerder. Indien er toch een positie in een uitgesloten onderneming is¹, wordt de fondsbeheerder hierop aangesproken. Hierbij wordt aangedrongen op uitsluiting van de positie. Indien hier onvoldoende vervolg aan wordt gegeven, kan het betreffende beleggingsfonds worden verkocht.

¹ Dit kan met name voorkomen in geval van UNGC-fails als de beheerder een andere ESG-research-leverancier heeft dan onze fiduciair manager gebruikt bij de screening (MSCI ESG Research). Het kan voorkomen dat bijvoorbeeld MSCI ESG Research een onderneming de status 'fail' geeft, terwijl Sustainalytics kiest voor de status 'watch'.

Actief aandeelhouderschap

Actief aandeelhouderschap duidt op een beleid waarbij actief gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid die men heeft als aandeelhouder om invloed uit te oefenen op het beleid van een onderneming. Dit kan zowel via stemmen als engagement. Gezien de omvang van haar beleggingen steunt Univé voor de uitoefening van beide instrumenten volledig op haar fiduciair vermogensbeheerder. De kaders en uitgangspunten uit dit beleid zijn daarbij richtinggevend voor de specifieke invulling.

Stembeleid

Het uitoefenen van stemrecht is een belangrijk onderdeel van een goed functionerende governance-structuur voor bedrijven. Univé streeft er naar om invulling te geven aan de richtlijnen die volgen uit de Shareholder Rights Directive (SRD II). Er zal een toelichting worden gegeven indien dit op onderdelen niet mogelijk is ('comply or explain'). Univé heeft de ambitie om gebruik te maken van haar stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven waarin wordt belegd. In geval van fondsbeleggingen wordt dit ingevuld door gebruik te maken van een stemadvieskantoor. Voor de beleggingen in individuele aandelen wordt geen gebruik gemaakt van het stemrecht (deze aandelenposities zullen in 2020 worden verkocht). Bij de uitgangspunten voor het stembeleid – ook wel bekend als 'proxy voting principes' - staat de ESG-ambitie inclusief langetermijn-waardecreatie en het thema Klimaat centraal. Dit wil zeggen dat Univé bij het stemmen goede governance (verantwoording en transparantie) en mitigatie van klimaatrisico's belangrijk vindt. Bij het nemen van stembesluiten zijn nationale governance-codes en wet- en regelgeving relevant, terwijl in het stembeleid ook wereldwijde 'best practices' ten aanzien van corporate governance terugkomen. Univé leent geen aandelen uit en leent geen aandelen in van anderen (het zogenaamde securities-lending) met als doel om de stemrechten op deze aandelen uit te oefenen.

Om het stembeleid te vertalen naar concrete stemmen wordt gebruik gemaakt van het stemadvieskantoor ISS. ISS brengt advies uit aan de beleggingsmanager hoe te stemmen. De beleggingsmanager geeft opvolging aan dit advies en brengt zijn stem uit via een elektronisch platform. Dit proces wordt 'proxy voting' (stemmen bij volmacht) genoemd, omdat een gedelegeerde partij het stembeleid uitvoert.

Univé brengt zelf geen agendapunten voor aandeelhoudersvergaderingen ('shareholder proposals') aan en communiceert niet zelf met andere stakeholders van bedrijven. Dit is gedelegeerd aan de operationele vermogensbeheerders dan wel de fiduciair manager. Deze partijen hebben tevens een beleid om belangenconflicten te beheersen.

In het ESG-jaarverslag wordt verantwoording afgelegd op de wijze waarop is gestemd. Daarbij is het de ambitie om te gaan rapporteren op welke aspecten de stemmingen betrekken hadden (milieu, sociale aspecten of governance). Ook heeft Univé de ambitie om (conform SRD II) een toelichting te geven op de belangrijkste stemmingen.

Engagement

Engagement duidt op het voeren van een actieve dialoog met ondernemingen en fondsmanagers met als doel om het gedrag van ondernemingen in de gewenste richting te bewegen. Bij het formuleren van een engagement-beleid wordt gebruik gemaakt van standaarden en principes die verschillende organisaties hebben ontwikkeld. Voorbeelden zijn de UN Principles for Responsible Investment, UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de Eumedion Best Practices voor betrokken aandeelhouderschap. Het voordeel van actief aandeelhouderschap is dat het op een positieve manier bijdraagt aan maatschappelijke verandering. Het is echter een tijdrovende uitvoeringsvorm (doorlooptijd doorgaans 3 tot 5 jaar) waarbij bovendien de individuele bijdrage niet makkelijk en specifiek te meten is. Derhalve is (veelal thematische) prioritering en collectief engagement van belang.

De engagement-activiteiten zijn uitbesteed aan de fiduciair manager. De fiduciair manager is betrokken bij diverse collectieve engagement-initiatieven die aansluiten bij het ESG-beleid van Univé. In het ESG-jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de engagement-activiteiten

Dialogoog is tevens een belangrijk onderdeel van het IMVO-convenant. De basis voor de dialoog is dat Univé (potentiële) negatieve impact van activiteiten in de beleggingen identificeert en prioriteert, en daarbij relevante stakeholders betreft. Univé zal haar invloed aanwenden via engagement-activiteiten van de fiduciair manager om te bevorderen dat negatieve impact van activiteiten in de beleggingscategorieën wordt voorkomen of gemitigeerd. Indien negatieve impact is veroorzaakt, of hieraan is bijgedragen, dient herstel en/of verhaal beschikbaar te worden gemaakt. Gedurende de IMVO-convenantperiode (2018-2023) zullen deze onderwerpen verder worden uitgewerkt en geïmplementeerd.

Impact-beleggen en “do good”

Met impact-beleggen worden investeringen gedaan in thema's of bedrijven die een oplossing bieden voor een specifiek duurzaamheidsvraagstuk. Hierbij wordt naast financieel rendement ook gestreefd naar een sociaal of ecologisch rendement. Dit sluit aan bij de intentie in het Convenant om in te zetten op “do good”. De thema's waarin geïnvesteerd kan worden, zijn zeer divers en kunnen relateren aan de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN (Sustainable Development Goals (SDG's)). Deze zijn onderstaand weergegeven.

Impact-beleggen kan worden ingevuld via beleggingsfondsen of door zelf direct te investeren in bepaalde projecten of ondernemingen. Univé staat open voor de verschillende mogelijkheden in dit verband en heeft de ambitie om de mogelijkheden op gebied van impact-beleggen verder te onderzoeken. Univé wil zich daarbij met name richten op de SDG's klimaat (13) en Goede gezondheid en welzijn (3), en heeft daarnaast gekozen voor het thema klimaat. Naast het voorkomen van negatieve impact wil Univé daarom investeringen doen die een bijdrage leveren aan maatschappelijke verbetering.

Aan impact-beleggingen wordt een aantal eisen gesteld:

- De beleggingen hebben naast een financieel rendement een expliciete maatschappelijke doelstelling. Dit wordt ook wel intentionaliteit genoemd;
- Deze doelstelling moet dichtbij de identiteit van Univé liggen
- De impact van de belegging is meetbaar of er is een concrete ambitie om de output te gaan meten (bijvoorbeeld als de data nog niet beschikbaar is);
- De belegging gaat niet ten koste van het verwachte risicorendementsprofiel voor de lange termijn. Een beperkte tracking-error of rendementsafwijking op de korte termijn is acceptabel;
- De beleggingen hebben relevantie voor de door Univé gekozen thema's klimaat (actie) en goede gezondheid

Figuur 2: De 17 Sustainable Development Goals (SDG's) voor 2030 zoals deze in 2015 door de VN zijn vastgesteld (deze 17 SDG's zijn gekoppeld aan de thema's van het Global Impact Investing Network).

GIIN Thema's	United Nations SDG's				
Access to Finance					
Economic Development					
Employment Generation					
Environmental Markets and Sustainable Real Assets					
Green Technology					
Sustainable Consumer Products					

Als onderdeel van het thema Klimaat zal Univé over de beleggingsportefeuille per ultimo 2019 voor het eerst de CO2-voetafdruk van de beleggingen rapporteren. Daarnaast zal Univé uiterlijk in 2022 actieplannen gereed hebben die bijdragen aan een vermindering van de uitstoot van CO2.

1.4. Governance, verantwoording en rapportage

Governance

Het Bestuur van Univé stelt de doelstelling, strategie en het ESG-beleid vast en toetst of de uitvoering binnen de beleidskaders plaatsvindt. De fiduciair manager geeft advies en implementeert het ESG-beleid in de beleggingen onder beheer en rapporteert hierover. Daarnaast draagt de fiduciair manager, door middel van onder andere educatiesessies, bij aan de kennis en inzichten van het Bestuur en het ALCO (Asset and Liability Committee) over verantwoord beleggen. Het ALCO monitort op basis van kwartaalrapportages en het jaarlijkse ESG-verslag van de fiduciair manager. Hierbij wordt vastgesteld of het beleid wordt uitgevoerd zoals dat is bedoeld.

Verantwoording en rapportage

Transparantie is belangrijk. Zoals voorgeschreven door de Code en het Convenant, dragen Univé bij aan deze transparantie door onder andere inzicht te verlenen in het ESG-beleid en rapportage over de inspanningen, resultaten en wijzigingen die voortvloeien uit dit beleid. Hierin worden wij bijgestaan door de fiduciair manager.

De fiduciair manager rapporteert op kwartaalbasis op basis van screening van de onderliggende beleggingen onder beheer. Hierbij wordt inzicht geboden in de (eventuele) posities naar bedrijven waarvoor uitsluiting wordt nagestreefd, de naleving van de UN Global Compact en de ESG-scores volgens MSCI ESG Research. Deze screeningrapportage wordt elk kwartaal besproken in het ALCO en is ook onderdeel van de rapportage aan het Bestuur van Univé.

De fiduciair manager streeft naar toenemende transparantie en rapportage over stembeleid en engagement-inspanningen door de onderliggende fondsmanagers. Hierbij moet inzicht worden geboden met welke bedrijven engagement is gevoerd, de voortgang van trajecten en de bereikte resultaten (of eventuele desinvesteringen).

Univé zal het ESG-beleid, het ESG-jaarverslag en de uitsluitingslijst publiek beschikbaar maken via haar website.

Bijlage 1: uitsluitingslijst

Controversiële wapens	Land
AECOM	US
AEROJET ROCKETDYNE HOLDINGS, INC.	US
ARYT INDUSTRIES LTD.	ISR
ASHOT - ASHKELON INDUSTRIES LTD.	ISR
BOEING CAPITAL CORPORATION	US
BWX TECHNOLOGIES, INC.	US
CHINA AEROSPACE SCIENCE AND TECHN. CORP.	CN
CHINA NORTH INDUSTRIES CORPORATION	CN
CHINA NORTH INDUSTRIES GROUP CORP LIMITED	CN
CHINA SPACESAT CO., LTD.	CN
FLUOR CORPORATION	US
GENERAL DYNAMICS CORPORATION	US
HANWHA AEROSPACE CO., LTD.	KR
HANWHA CORP	KR
HANWHA ENGINEERING & CONSTRUCTION CORP.	KR
HONEYWELL INTERNATIONAL INC.	US
HUNTINGTON INGALLS INDUSTRIES, INC.	US
JACOBS ENGINEERING GROUP INC.	US
KOREA AEROSPACE INDUSTRIES, LTD.	KR
L&T FINANCE HOLDINGS LIMITED	IN
L&T INFRASTRUCTURE FINANCE COMPANY LIMITED	IN
LARSEN & TOUBRO INFOTECH LTD	IN
LARSEN AND TOUBRO LIMITED	IN
LEIDOS HOLDINGS, INC.	US
LOCKHEED MARTIN CORPORATION	US
MOTOVILIKHINSKIYE ZAVODY PAO	RU
NABHA POWER LIMITED	IN
NATIONAL PRESTO INDUSTRIES, INC.	US
NORTHROP GRUMMAN CORPORATION	US
NORTHROP GRUMMAN INNOVATION SYSTEMS, INC.	US
POONGSAN CORPORATION	KR
POONGSAN HOLDINGS CORPORATION	KR
SERCO GROUP PLC	GB
THE BOEING COMPANY	US
Tabak	
AMCON DISTRIBUTING COMPANY	US
22ND CENTURY GROUP, INC.	US
7-ELEVEN MALAYSIA HOLDINGS BERHAD	MY
AL-EQBAL INVESTMENT COMPANY PLC	JO
ALTRIA GROUP, INC.	US
ASENOVGRAD TABAC AD V LIKVIDATSIYA	BG
B.A.T CAPITAL CORPORATION	US
B.A.T. INTERNATIONAL FINANCE P.L.C.	GB

BIZIM TOPTAN SATIS MAGAZALARI ANONIM SIRKETI	TUR
BRIGHT PACKAGING INDUSTRY BHD	MY
BRITISH AMERICAN TOBACCO (MALAYSIA) BERHAD	MY
BRITISH AMERICAN TOBACCO (ZAMBIA) PLC	ZM
BRITISH AMERICAN TOBACCO BANGLADESH CO.	BD
BRITISH AMERICAN TOBACCO KENYA PLC	KE
BRITISH AMERICAN TOBACCO P.L.C.	GB
BRITISH AMERICAN TOBACCO UGANDA	UG
BRITISH AMERICAN TOBACCO VRANJE A.D. VRANJE	RS
BRITISH AMERICAN TOBACCO ZIMBABWE LTD	ZW
BULGARTABAC HOLDING AD	BG
CARRERAS LTD	JAM
CAT LOI JSC	VTN
CEYLON TOBACCO COMPANY PLC	LK
CHINA FLAVORS AND FRAGRANCES COMPANY	HK
CHINA FORTUNE INVESTMENTS (HOLDING) LIMITED	HK
COKA DUVANSKA INDUSTRIJA AD COKA	SER
COMPANIA DE DISTRIBUCION INTEGRAL LOGISTA	ES
CONG TY CO PHAN NGAN SON	VN
CORE-MARK HOLDING COMPANY, INC.	US
CTO PUBLIC COMPANY LTD	CY
DUVANSKA INDUSTRIJA AD BUJANOVAC	SER
DUVANSKI KOMBINAT AD U STECAJU PODGORICA	MONT
EASTERN COMPANY SAE	EGY
ELECTRONIC CIGARETTES INTNL GROUP, LTD.	US
ESSENTRA PLC	GB
FABRIKA DUHANA SARAJEVO D.D. SARAJEVO	BA
FYOLO TECHNOLOGY CORP	US
GILLA INC.	US
GLOBRANDS GROUP LTD	IL
GODFREY PHILLIPS INDIA LIMITED	IN
GOLDEN TOBACCO LTD	IN
GOTSE DELCHEV TABAC AD	BG
GRUPO CARSO, S.A.B. DE C.V.	MeX
HEALTHIER CHOICES MANAGEMENT CORP.	US
HRVATSKI DUHANI DD	HR
HUABAO INTERNATIONAL HOLDINGS LIMITED	HK
ICON VAPOR INC	US
IMPERIAL BRANDS FINANCE PLC	GB
IMPERIAL BRANDS PLC	GB
ITC LIMITED	IN
JAPAN TOBACCO INC.	JP
JERUSALEM CIGARETTE CO LTD	PS
JORDANIAN DUTY FREE SHOPS PSC	JO
KARELIA TOBACCO COMPANY INC SA	GR
KHYBER TOBACCO COMPANY LTD	PK

KIMREE INC	CN
KT&G CORPORATION	KR
KUK IL PAPER MFG CO LTD	KR
MARUMAN & CO.,LTD.	JP
MCIG INC	US
MEDIGREEN HOLDINGS CORPORATION	US
MIQUEL Y COSTAS & MIQUEL, S.A.	ES
MPAC GROUP PLC	GB
MUDANJIANG HENGFENG PAPER CO., LTD	CN
NEW TOYO INTERNATIONAL HOLDINGS LTD	SG
NICOTIANA BT HOLDING AD	BG
NTC INDUSTRIES LTD	IN
PAKISTAN TOBACCO COMPANY LTD	PK
PAZARDZHİK BTM AD	BG
PHILIP MORRIS (PAKISTAN) LTD	PK
PHILIP MORRIS CR AS	CZ
PHILIP MORRIS INTERNATIONAL INC.	US
PHILIP MORRIS OPERATIONS A.D. NIS	SER
PT BENTOEL INTERNASIONAL INVESTAMA TBK	ID
PT GUDANG GARAM TBK	ID
PT HANJAYA MANDALA SAMPOERNA TBK	ID
PUF VENTURES INC	CA
PYXUS INTERNATIONAL, INC.	US
REYNOLDS AMERICAN INC.	US
SCANDINAVIAN TOBACCO GROUP A/S	DK
SCHWEITZER-MAUDUIT INTERNATIONAL, INC.	US
SHANGHAI INDUSTRIAL HOLDINGS LIMITED	HK
SHEEN TAI HOLDINGS GROUP COMPANY LIMITED	HK
SHENZHEN JINJIA GROUP CO., LTD.	CN
SHINER INTERNATIONAL INC	CN
SHUMEN TABAC AD	BG
SINNAR BIDI UDYOG LTD	IN
SLANTSE STARA ZAGORA TABAK AD	BG
SMOKEFREE INNOTECH INC	US
SOCIETE IVOIRIENNE DES TABACS SA	CI
SWEDISH MATCH AB	SE
TAIWAN FAMILYMART CO LTD	TW
TANZANIA CIGARETTE CO LTD	TZ
THE WEST INDIAN TOBACCO COMPANY LIMITED	TT
TONGYANGMOOLSAN CO.,LTD	KR
TSL LTD	ZW
TURNING POINT BRANDS, INC.	US
TUTUNSKI KOMBINAT AD PRILEP	MK
UNION TOBACCO AND CIGARETTE INDUSTRIES CO.	JO
UNIVERSAL CORPORATION	US
VAPOR GROUP INC	US

VAPOR HUB INTERNATIONAL INC	US
VECTOR GROUP LTD.	US
VIRAT CRANE INDUSTRIES LTD	IN
VPR BRANDS LP	US
VST INDUSTRIES LIMITED	IN
WEE-CIG INTERNATIONAL CORP	US
WISMILAK INTI MAKMUR TBK PT	ID
YURI GAGARIN AD	BG
UN Global Compact Fail	
ACACIA MINING PLC	GB
ARABTEC HOLDING PJSC	AE
BAYER AKTIENGESELLSCHAFT	DE
BHP BILLITON LIMITED	AU
BHP BILLITON PLC	GB
BRASKEM S.A.	BR
CHEVRON CORPORATION	US
CORECIVIC, INC.	US
ENERGY TRANSFER PARTNERS, L.P.	US
ENERGY TRANSFER, LP	US
ENI S.P.A.	IT
FREEMPORT-MCMORAN INC.	US
GMK NORIL'SKIY NIKEL' PAO	RU
GRUPO MEXICO, S.A.B. DE C.V.	MeX
JBS S.A.	BR
JIANGXI COPPER COMPANY LIMITED	CN
LONMIN PUBLIC LIMITED COMPANY	GB
MONSANTO COMPANY	US
NOVARTIS AG	CH
OCP S.A.	MA
ODEBRECHT FINANCE, LTD.	BR
PETROLEO BRASILEIRO S.A. - PETROBRAS	BR
PORSCHE AUTOMOBIL HOLDING SE	DE
PROSEGUR COMPANIA DE SEGURIDAD, S.A.	ES
ROYAL DUTCH SHELL PLC	NL
SAIPEM S.P.A.	IT
SOCIETE AURIFERE BARRICK	CA
SOUTH32 LIMITED	AU
SOUTHERN COPPER CORPORATION	US
THE GEO GROUP, INC.	US
TOKYO ELECTRIC POWER COMPANY HOLDINGS, INC.	JP
VALE S.A.	BR
VOLKSWAGEN AG	DE
WAL-MART DE MEXICO, S.A.B. DE C.V.	MeX
WALMART INC.	US
Zijin Mining Group Company Limited	CN

